

MODÜL 10

BAĞLAÇLAR I. SEBEP-SONUÇ BİLDİREN BAĞLAÇLAR CONJUNCTIONS I. INDICATING CAUSE AND EFFECT

İçindekiler / Contents

	sayfa
Bölüm 1. -DIK / -(y)EcEK İÇİN	1
Bölüm 2. -DIğİndEn / -(y)EcEğİndEn (DOLAYI / ÖTÜRÜ)	8
Bölüm 3. -DIğİnE / -(y)EcEğİnE GÖRE	10
Bölüm 4. ((-n)-In) SAYESİNDE	12
Bölüm 5. BU / O YÜZDEN / (-n)In) YÜZÜNDEN	15
Bölüm 6. DİYE	17
Bölüm 7. -(y)ErEk	20
Bölüm 8. Karışık alıştırmalar / <i>Mixed exercises</i>	22

BÖLÜM 1: -DIK/- (y)EcEK için

ÖRNEK KONUŞMA

Anne : Müjde. Şimdi radyoda söylediler, dün akşam çok kar yağdığı ve yollar kapandığı için okullar tatil edilmiş.

Çocuk : Yaşasın! Peki sokağa çıkıp arkadaşlarımla oynayabilir miyim?

Anne : Tabii. Ama hava çok soğuk olduğu için iyice giyin. Üşütüp hastalanmanı istemiyorum.

Çocuk : Tamam.

Anne : Ha. Bir de akşam misafir gelecek. Yemeği koydum, pişiyor ama yoğurt almayı unutmuşum. Ben yemeğin başından ayrılamayacağım için sen markete gidip yoğurt alabilir misin?

Çocuk : Peki.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Çocuklar artık kendi başlarına alışveriş yapabildikleri için bir ihtiyacım olunca onları çarşıya gönderiyorum.
2. Yarın yılbaşı olduğu için bugün dükkanlar gece ona kadar açık olacaklarmış.

3. Yarın sabah erkenden yola çıkacağımız için bu akşam erken yatsanız iyi olur.
4. Gelecek hafta üç sınava birden gireceğin için bu hafta çok çalışman gerekecek oğlum.
5. Bayramda annelere gidemediğim için çok üzüldüm.
6. Bizim hiçbir zaman çok fazla paramız olmayacağı için daha geniş bir daireye taşınabileceğimizi sanmıyorum.

ALİŞTIRMALAR

- A. Deniz dün hayatında ilk defa pasta yaptı ama sonuç pek iyi olmadı. Deniz'in neler yaptığı ve sonuçları iki ayrı liste halinde veriliyor. Önce bu iki listeyi eşleştirin. Daha sonra örnekteki benzer cümleler hazırlayın.

Deniz baked a cake for the first time in his life but the result is not very satisfying. The things that Deniz did and the results are provided in two separate lists below. First match the information in the two lists. Then look at the example and form similar sentences.

Örnek:

Kabartma tozu koymayı unuttu. Pasta kabarmadı.
Kabartma tozu koymayı **unuttuğu için** pasta kabarmadı.

	<u>Bunun için:</u>
1. Hamura çok az şeker koydu.	a. Pastanın altı yandı.
2. Fırını çok açtı.	b. Dili yandı.
3. Sadece 10 dakika pişirdi.	c. Pasta tatsız oldu.
4. Hamuru çok küçük bir kaba koydu.	ç. Çöpe attı.
5. Pastayı soğumadan yedi.	d. Pasta taşı.
6. Yaptığı pastayı kendi de beğenmedi.	e. Pastanın içi pişmedi.

- B. Lale yaz mevsimini kıştan daha çok seviyor. Her yıl olduğu gibi bu bahar da yazı sabırsızlıkla bekliyor. Yaz hakkında neler dediğini aşağıdaki bilgileri örnekteki gibi birleştirerek bulun.

Lale likes summers more than winters. As usual, this spring she is eagerly waiting for summer to start. Find what she has to say about summers by looking at the example and connecting the information presented below accordingly.

Örnek:

havalar sıcak olmak / üşümemek
"Havalar sıcak olacağı için üşümeyeceğim."

1. günler daha uzun olmak / bahçesinde daha çok çalışabilmek
2. kalın giysiler giymemek / kendisini daha hafif hissetmek
3. okul tatile girmek / dinlenebilmek
4. deniz kenarına gitmek / bol bol yüzebilmek
5. sandalet giyebilmek / ayakları serinleyebilmek
6. bahçede çok çiçek açmış olmak / bol bol çiçek toplamak
7. camlar açık uyuyabilmek / temiz hava almak
8. kaloriferler çalışmamak / şehrin havası daha temiz olmak
9. meyvalar bollaşmak / bol bol meyva yemek
10. boş vakti olmak / daha çok kitap okumak

- C. Polis dünyanın önemli müze ve sergi salonlarını soyan bir hırsızın peşinde, ancak bir türlü yakalayamıyor. Şimdi aşağıdaki ipuçlarına ve sonuçlarına bakarak örnekteki benzer cümleler yapın.

The Police are after a thief who has been robbing famous museums and galleries all over the world, but they cannot catch him. Look at the example and form similar sentences using the hints and the outcomes provided below.

Örnek:

Hırsız hep aynı ülkede hırsızlık yapmıyor. Polis onu hangi ülkede arayacağını bilemiyor.
Hırsız hep aynı ülkede hırsızlık yapmadığı için polis onu hangi ülkede arayacağını bilemiyor.

1. Çaldığı her şeyin yerine "Maskeli süvariden sevgiler." notunu bırakıyor. Polis bütün bu hırsızlıkları aynı kişinin yaptığını biliyor.
2. Hırsızlık yaptığı odadaki kameraları bozuyor. Eşkalini öğrenemiyorlar.
3. Güvenlik görevlilerini bayıltıyor. Görevliler onu tarif edemiyorlar.
4. Polis bütün kapıları ve havalandırma deliklerini kapalı buluyor. İçeri nasıl girdiğini anlayamıyorlar.
5. Çaldıklarının hiçbirini satmıyor. Polis onun bir koleksiyoncu olduğundan şüphe ediyor.
6. Hiç parmak izi bırakmıyor. Polis ellerindeki suçlu listesini kullanamıyor.

- Ç. Bir askerin piyade, komando, tankçı ya da denizci olmak için hangi özelliklere sahip olması gerekir?

What qualifications does a soldier need to become an infantryman (P), a commando (K), a tanker (T) or a sailor (D)?

- a) Aşağıdaki listeye bakın, satırların yanına P, K, T ya da D harflerini koyun. Her özellik için birden fazla askeri sınıf olabilir.
(Not: P, K, T, D askeri sınıfların baş harfleri. Özelliklerin başında bulunan "+" ve "-" işaretleri alıştırmamanın ikinci bölümünde gerekecektir.)

Examine the list below and place the letters P, K, T or D next to each line. There can be more than one category for each qualification.

(Note: P,K,T and D are the initials of the military categories. The "+" and the "-" signs in front of the qualifications will be used for the second part of this exercise.)

Örnek:

iyi atış yapmak - P,K,T

- + 1. iyi atış yapmak
- + 2. silahı (temizlerken) hızlı söküp takmak
- 3. araba kullanmak
- + 4. hızlı koşmak
- 5. halata tırmanmak
- 6. duvarı aşmak
- 7. yüzmek
- 8. radar kullanmak

- b) Temel askere gidiyor. Dün bir sınava girdi ve piyade oldu. Sınav sırasında yukarıdaki listede yanında "+" olanları yaptı, "-" olanları yapamadı. Niçin piyade olduğunu ailesine nasıl açıkladığını bulun.

Temel is off to military service. Yesterday he took an exam and became an infantryman. During the exam he succeeded in the qualifications marked "+" and failed the ones marked "-." Find how he explains to his family why he became an infantryman.

Örnek:

"İyi atış yapabildiğim için piyade oldum."
"Halata tırmanamadığım için komando olamadım."

- D. Yanyana iki lokanta var. Birinin hiç müşterisi yok, öteki ise sürekli dolu. Boş olan lokantanın sahibinin durumu nasıl değerlendirdiğini aşağıdaki listeyi kullanarak aktarın. (Yanında "+" olanlar müşteri kazanmak için aldıkları tedbirler, "-" olanlar ise henüz yapmadıkları)

There are two restaurants next to each other. One of them has no customers and the other one is always full. Report how the owner of the empty restaurant assesses the situation by using the list provided below. (The qualifications marked "+" are measures he took to attract more customers, and the ones that are marked "-" are things he could not accomplish.)

Örnek:

İyi açımız olduğu halde hiç müşterimiz yok."
"Güzel müzik çalmadığımız için kimse buraya gelmiyor."

- + 1. iyi aşçıları olmak
- 2. güzel müzik çalmak
- + 3. fiyatları düşük tutmak
- 4. değişik dekorları olmak
- 5. geniş ve aydınlık salonları olmak
- + 6. iyi malzeme kullanmak
- 7. ilginç bir menüleri olmak
- + 8. kaliteli içki satmak
- + 9. etrafı temiz tutmak
- 10. müşterileri ile tek tek ilgilenmek
- + 11. özel geceler düzenlemek
- + 12. lokantaları işlek bir yerde olmak

- E. Bugün dünyamızın en önemli sorunlarından biri de küresel ısınma, yani sera etkisi. Bunun nasıl olduğunu aşağıdaki şemadan takip edin ve örnekteki benzer cümleler yapın.

Today one of the most important problems of our world is global warming. Read how global warming works from the chart below, look at the example and form similar sentences.

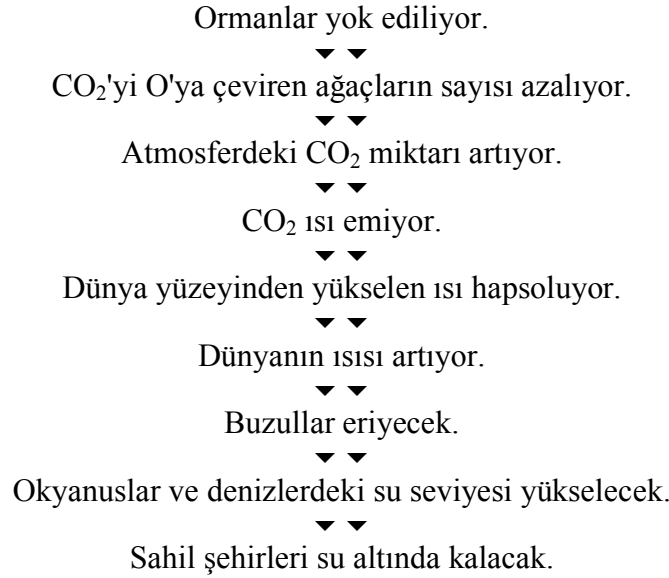
Örnek:

Çeşitli endüstriyel faaliyetler sonucu atmosfere çok fazla miktarda CO₂ veriliyor.

Atmosferdeki CO₂ miktarı normalin üstüne çıkıyor.

Çeşitli endüstriyel faaliyetler sonucu atmosfere çok fazla miktarda CO₂ verildiği için atmosferdeki CO₂ miktarı normalin üstüne çıkıyor.

- F. Aşağıdaki metinde Aynur'un başından geçen talihsiz bir olayı okuyacaksınız. Metinde birçok sebep-sonuç ilişkileri var. Sebep-sonuç içeren tüm yerleri bulun ve bunlarla yerine göre “-**DIK için**” ya da “-(y)**EcEK için**” şekillerini kullanarak yeni cümleler kurun. Metinde sebep-sonuç içeren yerlerin ancak bazılarında “çünkü” ve “bunun için” gibi bağlaçlar kullanıldığına dikkat edin, bazılarında ise herhangi bir bağlaç kullanılmamıştır.

*The text below describes an unfortunate event that happened to Aynur. There are several cause-effect relationships in the text. Find all the sentences that reflect such cause-effect relationships and form new sentences with these using the forms “-**DIK için**” or “-(y)**EcEK için**.” Note that in the text only some of the cause-effect type sentences have been connected with “çünkü” or “bunun için”, and some of them do not have any connectors.*

Örnek:

[Aynur] okulda voleybol oynarken çok fazla havaya zıplamaya çalıştı ve dengesini kaybedip ayağını kırdı.

[Aynur] okulda voleybol oynarken çok fazla havaya zıplamaya **çalıştığı için** dengesini kaybedip ayağını kırdı.

Aynur bir halkevinde folklor yapıyor. Aynur'un ekibi, değişik yörelerden oyunlar oynuyor. Ama Aynur en çok Karadeniz oyunlarını seviyor. Oyunların canlı ve hareketli olmaları çok hoşuna gidiyor. Ancak Aynur şu anda çok mutsuz çünkü iki gün önce bir ayağı alçıya alındı. Okulda voleybol oynarken çok fazla havaya zıplamaya çalıştı ve dengesini kaybedip ayağını kırdı. Hemen doktora götürüldü ve doktor bir hafta hiç yürümemesini söyledi, okula dahi gitmesine izin vermedi. Yine de Aynur bir bakıma şanslı çünkü ayağı çok biçimsiz bir yerinden kırılmamış ve bunun için sadece üç hafta alçıda kalması gerekecek. Ama Aynur'u

en çok üzen şey, folklor ekibiyle Avrupa gezisine çıkamayışı. Ekibi bir ay sonra değişik ülkelerde gösteriler verip yarışmalara katılacak. Aynur'un ayağı üç hafta sonra alçıdan çıkarılacak ama alçıdan alınır alınmaz tabii ki hemen folklorlara devam edemeyecek, yani yurtdışı provalarına katılamayacak. Bunun için de ekibiyle birlikte yurtdışına gidemeyecek.

- G.** Aşağıda size bazı olaylar veriliyor. Bu olaylara uygun nedenler bulun ve örnekteki benzer cümleler kurun.

Below is a list of some events. Find suitable causes for these events, look at the example and form similar sentences.

Örnek:

1. Mustafa 40 yaşında kalp ameliyatı oldu.
*Mustafa hiç kendine **bakmadığı için** kalp hastası oldu ve 40 yaşında kalp ameliyatı oldu.*
2. Araba kullanırken polis sizi durdurdu.
3. Antrenör, Ali'yi okul futbol takımından çıkardı.
4. Can ile Canan boşandılar.
5. Ev sahibim beni evden çıkardı.
6. Selim sınıfta kaldı.

- H.** Her soruda size iki seçenek verilecek. Her defasında birini seçin ve onu niçin seçtiğinizi "**-DİK için**" kalıbını kullanarak açıklayın.

*You will be given two choices for each question. Select one choice each time and explain your preference by using the form "**-DİK için.**"*

Örnek:

1. Volkswagen / Mercedes
*Volkswagenler daha **ucuz olduğu için** Volkswagen almak isterdim.*
2. Ne tür bir evde oturmak isterdiniz?
apartman katı / iki katlı bahçeli bir ev
3. Nerede oturmak isterdiniz?
şehirde / şehir dışında
4. Nerede tatil yapmak isterdiniz?
Alaska / Akdeniz

5. Hangi dili öğrenmek isterdiniz?
İspanyolca / Çince
6. Hangi tür hayvanı beslemek isterdiniz?
kedi / köpek

BÖLÜM 2: -DIĞIndEn/-(y)EcEğIndEn (DOLAYI/ ÖTÜRÜ)

ÖRNEK KONUŞMA

- Ali: Yarın sabah 8:30'da sınavım var ama bu gece de televizyonda güzel bir film var.
- Anne: Bence yarın sabah erkenden kalkacağ**ından (dolayı)** bu gece erken yatman iyi olur.
- Ali: Ama günlerdir çalış**tığımdan (dolayı)** biraz dinlenmek benim de hakkım.
- Anne: İyi de, uykusuzluktan **dolayı** sınavının kötü geçmesini istemem. Hadi yatağa.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Firmamızda gösterdiğiniz başarı**dan dolayı** sizi tebrik ederiz.
2. Ben kitabın birkaç bölümünü anlamad**ığımdan** senin biraz yardımcı olacağını ümit etmişim.
3. Günler uzad**ığından** olacak, sokak lambaları saat yediden önce yanmıyor.

ALİŞTIRMALAR

- A. Bir şirkete yeni bir genel müdür atandı. Yeni genel müdür hemen bazı değişiklikler yaptı. Bir yıllık çalışması sonunda şirketin çalışanları ve hissedarları kendisinden çok memnun, ancak yönetim kurulu üyeleri çok şikayetçi. Aşağıda yaptığı değişiklikler yazılı.

A new general director has been appointed to a company. The new director immediately made some improvements. At the end of her first year, the employees and shareholders are very pleased with her, but the members of the Board of Directors are quite unhappy. The improvements she undertook are listed below.

- a) Bu değişikliklerden kimlerin etkilendiğini cümlelerin arkasına yazın. (Y: Yönetim kurulu, H: Hissedarlar, Ç: Çalışanlar)

Write down at the end of each sentence who was affected by these changes. (Y: Board of Directors, H: Shareholders, Ç: Employees)

Örnek:**1. Maaşlara zam yaptı. (Ç)**

2. Planlarını önceden kimseye duyurmuyor.
3. Şirket genişledi.
4. Şirketin karı arttı.
5. Şirket bir kreş ve kantin açtı.
6. İzinleri 40 güne çıkardı.
7. Genel kurul toplantılarına katılmıyor.

- b) Yukarıdaki bilgileri "**-DIĞIndEn** (DOLAYI/ ÖTÜRÜ)" kalıbını kullanarak örnekteki benzer cümleler kurun.

*Look at the example and form similar sentences with the information provided above using the form "**-DIĞIndEn** (DOLAYI/ ÖTÜRÜ)."*

Örnek:

Maaşlara zam yaptı.

"Maaşlarına zam **yaptığından (dolayı)** çalışanlar onu seviyor."

- B. Aşağıda bazı meşhur insanlarla ilgili cümleler yazılı. "**-DIĞIndEn** (DOLAYI/ ÖTÜRÜ)" kalıbını kullanarak örnekteki benzer cümleler hazırlayın.

*The following is a list of sentences about certain famous people. Look at the example and form similar sentences using the form "**-DIĞIndEn** (DOLAYI/ ÖTÜRÜ)."*

Örnek:

Rahibe Teresa Hindistan'daki fakir insanlara yıllarca yardım etti.
Bundan dolayı ona 1979'da Nobel Barış Ödülü verildi.

Siz: *Rahibe Teresa Hindistan'daki fakir insanlara yıllarca yardım ettiğinden dolayı ona 1979'da Nobel Barış Ödülü verildi.*

1. Galileo dünyanın yuvarlak olduğunu buldu. Bundan ötürü cezalandırıldı.
2. Vincent Van Gogh'un yaşarken kıymeti anlaşılmadı. Bundan ötürü beş parasız öldü.
3. Henry Fonda birçok başarılı filmde rol aldı. Bundan dolayı ona Oscar verildi.

4. Mustafa Kemal birçok zorluktan sonra Türkiye Cumhuriyeti'ni kurdu. Bundan dolayı ona Atatürk adı verildi.
5. Mozart çok genç yaşta yıprandı. Bundan ötürü erken öldü.

- C. Ayşe Hanım ve Ali Bey'in üç çocukları ve altı torunları var. Bayramlarda hepsi Ayşe Hanım ve Ali Bey'in evine kalmaya gelir. Ayşe Hanımlar'ın bayramdan önce nasıl hazırlık yaptıklarını okuyun ve "**-DiğİndEn**" kalıbını kullanarak örnekteki benzer cümleler kurun.

*Ayşe Hanım and Ali Bey have three children and six grandchildren. They all come to visit Ayşe Hanım and Ali Bey during holidays. Read how they prepare for upcoming holidays, look at the example and form similar sentences using "**-DiğİndEn**."*

Örnek:

Siz: Bayramda dükkanlar kapalı olacak. Fazla ekmek ve süt alalım.
 Bayramda dükkanlar kapalı **olacağından** fazla ekmek ve süt alalım.

1. Mahallenin çocukları evleri dolaşacak. Bol şeker alalım.
2. Misafir gelecek. Evi temizleyelim.
3. Çocukların hepsi bizde kalacak. Yedek yatakları çıkaralım.
4. Torunlar sırayla el öpecek. Hediye alalım.
5. Torunlar evde koşturacak. Kırılacak eşyaları kaldıralım.

BÖLÜM 3: -Diğİne/-(y)EcEğİne GÖRE

ÖRNEK KONUŞMA

Ayşe : Anne, bir şey söyleyeceğim. Üniversiteye **girdiğime göre** artık kendi başıma bir eve çıkabilirim.

Anne : Hangi parayla?

Ayşe : Derslerden artan vaktimde çalışabileceğim bir iş buldum.

Anne : Neymiş o?

Ayşe : Bir yayınevinde editörlük. İyi para veriyorlar.

Anne : Derslerini etkilemeyecekse sorun yok. Ayrıca, evden ayrılacağına **göre** artık senin odanı dikiş odası haline getirebilirim. Ne güzel.

Ayşe : Ama anne!

ÖRNEK CÜMLELER

1. Hava yağmurlu **olduğuna göre** bugün evde oturup dışarı çıkmasak daha iyi olur diye düşünüyorum.
2. Bana bugün çok iyi davrandığına **göre** kesin benden birşey istiyorsun.
3. Ödevlerimi bitirdiğime **göre** dışarı çıkabilir miyim?
4. Tefona cevap vermediklerine **göre** çıkmış olmalılar.
5. Bu akşam konsere gideceğimize **göre** daha şık giyinsen iyi olur.
6. Bu bahar mezun olacağıma **göre** herhalde yaza askere giderim.
7. Vazo durup dururken düşmeyeceğine **göre** birinin ona çarpmış olması lazım.

ALİŞTIRMALAR

- A.** Daha önce yapamadığınız şeyleri artık yapabiliyorsunuz. "-DIĞInE göre" kalıbını kullanarak sebeplerini bulun.

You are now capable of doing things you could not do. Find the reasons using the form "-DIĞInE göre."

Örnek: "Ödevlerimi bitirdiğime **göre** artık yatabilirim."

1. yatabilirim.
2. alışverişe çıkabilirim.
3. televizyonda istediğim kanalı izleyebilirim.
4. istediğimi yiyebilirim.
5. eskiden küçük gelen pantolonumu giyebilirim.
6. akşam istediğim kadar soğan sarmısak yiyebilirim.
7. gece istediğim kadar içki içebilirim.
8. şort giyebilirim.

- B.** Aşağıdaki durumlarda neler yapacağınızı "-(y)EcEğInE göre" kalıbını kullanarak belirtin.

Describe the things you would do in circumstances listed below using the form "-(y)EcEğInE göre."

Örnek:

- 1. Bu yıl maaşınıza hiç zam yok.**

"Bu yıl maaşıma hiç zam olmayacağına göre kendime yeni bir iş aramalıyım."

2. Bu yıl maaşınıza %15 zam var.
3. Yarın kar yağacak.
4. Bir hafta boyunca sular kesilecek.
5. Üç aylık bir tatile gidiyorsunuz. Eviniz boş kalacak.
6. Arabanız bir haftalığına bakıma giriyor.
7. Kayınvalideniz sizi ziyarete geliyor.
8. Çocuklarınız ve eşiniz bir haftalığına tatile gidiyor.

BÖLÜM 4: ((-n)-In) SAYESİNDE

ÖRNEK KONUŞMA

Bedriye : Ne kadar zayıflamışsın! Nasıl başardın?

Asuman: Üç ay önce bir cimmastik grubuna yazıldım. Haftada üç dört kez aerobik ve sıkı bir rejim **sayesinde** tam 10 kg. verdim. Kendimi çok iyi hissediyorum.

Bedriye : Aman şunu biraz daha anlat. Benim de kilo vermeye ihtiyacım var.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Doktor Bey çok teşekkür ederim. Sizin **sayenizde** hemen iyileştim.
2. Yılmadan yaptığı deneyler **sayesinde** çok önemli bir şey buldu.
3. Cemal ile Zeliha bizim **sayemizde** tanıştılar.
4. Ödevime yardım ettiğin için teşekkür ederim. Senin **sayende** zamanında bitti.
5. Arkadaşım **Şükran('ın)** **sayesinde** geçen yıl sınıfımı geçebildim.
6. Ev sahibimiz Yılmaz Bey(**in**) **sayesinde** yazın hiç su sıkıntısı çekmiyoruz. Dama depolar döşettiği için devamlı suyumuz var.

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki icatların bize ne gibi yararlar sağladığını örnekteki benzer cümleler ile açıklayın.

Describe the advantages provided by the discoveries listed below by forming sentences similar to the example.

Örnek:

Buzdolapları sayesinde yiyecekleri uzun süre bozulmadan saklayabiliyoruz.

1. uçak	6. cep telefonu
2. antibiyotik	7. bilgisayar
3. araba	8. mikrodalga fırın
4. televizyon	9. dijital kamera
5. çamaşır makinası	10. bulaşık makinası

- B.** Yeni Altın Portakal Ödülünü almış bir film sanatçısı aşağıda başarısını neye borçlu olduğunu açıklıyor. Örneğe bakarak bu konuşmayı aktarın.

A movie star who has just received the Golden Orange Award is giving a short speech explaining what she owes her success to. Form sentences as shown in the example.

Örnek:

Aktör, annesi sayesinde sinemaya girecek cesareti kendinde bulmuş.

"Çok mutluyum. Ne diyeceğimi bilemiyorum ama benim buraya gelmeme yardımcı olan herkese teşekkür etmek istiyorum. Sinemaya annem beni teşvik etti. Eğer o olmasaydı hiçbir zaman sinemaya girecek cesareti kendimde bulamazdım. Anneciğim çok teşekkür ederim. Ailem bana her zaman destek oldu. İş bulamadığım zamanlar beni hiç yalnız bırakmadılar. Hiç aç ve açıkta kalmadım. Babam tiyatro dersleri almam konusunda ısrar etti. Böylelikle daha kolay iş bulabileceğimi düşünüyordu. Haklıymış. Teşekkürler babacığım. Birlikte çalıştığım yönetmenlerin hepsi bana yardımcı oldular. Onlardan çok şey öğrendim. Hepsine ayrı ayrı teşekkürü borç bilirim. Filmlerimin hepsinde çok yetenekli sanatçılarla çalıştım. Bu konuda çok şanslıyım. Onlardan hem nasıl rol yapılacağını hem de basına nasıl davranılacağını öğrendim. En son olarak da sinemaya girmek isteyen gençlere bir tavsiyem olacak. Umudunuzu kaybetmeyin ve çok çalışın. Sonuç ortada. Siz de benim gibi olabilirsiniz."

- C.** Film sanatçısı törenden sonra konuşması sırasında teşekkür ettiği insanları görüp onlara tekrar şahsen teşekkür ediyor. Neler dediğini cümleleri tamamlayıp bulun.

After the ceremony, the movie star is personally thanking the people she referred to during her speech. Find what she is saying by completing the sentences.

Örnek:

Anneciğim, senin sayende *sinemaya girecek cesareti kendimde buldum.*

1. Babacığım, senin saye_____.
2. Ailem, sizin saye_____.
3. Yönetmen ağabeylerim, sizin saye_____.
4. Sanatçı arkadaşlarım, sizin saye_____.

Ç. Nuran övünmeyi çok seviyor. Herşeyden kendine bir pay çıkarıyor. Neler dediğini bulun.

Nuran likes boasting. She finds something to boast about in everything. Find out what she is saying.

Örnek:

Oğlu basket takımına seçildi.
"Onu her gün antrenmana ben götürdüm.

Benim sayemde basket takımına seçildi.
ya da
Bana '**anneciğim senin sayende** basket takımına seçildim' dedi."

1. Kocası zengin oldu.
"Kocama çok destek oldum. _____."
2. Arkadaşı işinde çok başarılı oldu.
"Onu patronuyla ben tanıştırmıştım. Bana ' _____.' dedi."
3. Kızı sınıf birincisi oldu.
"Ona her gün ders çalıştırdım. _____."
4. Erkek kardeşi yeni evlendi.
"Karısıyla bizim evde tanıştı. _____."
5. Sokaktan geçen bir dilenciye doyurdu.
"Zavallı adama güzel bir yemek verdim. Bana ' _____.' dedi."
6. Mahalleye çocuk parkı yapıldı.
"Belediye Başkanı ile konuştum. Komşular bana ' _____.' dediler."

BÖLÜM 5: BU / O YÜZDEN / ((-n)In) YÜZÜNDEN**ÖRNEK KONUŞMA**

Müdür : Kemal Bey bu sabah yine işe geç kaldınız. Yine ne oldu?

Kemal : Çok özür dilerim Müdür Bey. Bu sabah arabama binerken bütün lastiklerin inmiş olduğunu gördüm. Onları değiştirmek zorunda kaldım. Galiba mahallenin çocukları yapmış. Kısacası bu sabah arabanın lastikleri, daha doğrusu mahallenin çocukları **yüzünden** geç kaldım.

Müdür : Peki çocukları yakalayabildiniz mi?

Kemal : Hayır. Çok geç kalmıştım. **Bu yüzden** onları aramadım bile. Ama eve dönünce ilk işim o olacak.

Müdür : Tabii bu geç kaldığınız saatleri akşam fazla mesai ile telafi ettikten sonra...

Kemal : Tabii, efendim.

ÖRNEK CÜMLELER:

1. Bu yıl çok az yağmur yağdı. **Bu yüzden** buğday üretimi düştü.
Yağmur(un) **yüzünden** buğday üretimi düştü.
2. Sular kesildi. **O yüzden** bu hafta sonu banyo yapamadım.
Su kesintisi **yüzünden** bu hafta sonu banyo yapamadım.
3. Sinemaya gidemeyeceğini bana niçin vaktinde söylemedin?
Senin yüzünden ben de Johnny Depp'in son filmini kaçırdım.
4. Kardeşim benim gitarımı çalarken kırmış.
Kardeşim(**in**) **yüzünden** şimdi gitar çalamıyorum.
5. Yolda Ahmet'e rastladım. Ahmet beni çok tuttu.
Ahmet'**in yüzünden** dersime geç kaldım.
6. Komşumuz Semra Hanım çok hassastır, apartmanın içinde hiç gürültü istemez.
Komşumuz Semra Hanım'**in yüzünden** evimizde hiç parti veremiyoruz.

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıda trafik kazalarından sonra sürücülerin trafik polislerine yaptıkları açıklamalardan bazı örnekler var. Polisin bu açıklamaları raporuna nasıl yazdığını örneğe bakarak inceleyin ve öteki açıklamalar için aynısını yapın.

The following is a list of examples of various explanations and excuses given to highway patrol officers by drivers after having been in accidents. Examine how the officer is writing down these explanations into his report, look at the example and form similar sentences for other explanations.

Örnek:

Sürücü : Önümdeki araba aniden durdu.

Polis : a) *Önündeki araba aniden durmuş. **Bu yüzden** kaza yapmış.*
b) *Önündeki araba **yüzünden** kaza yapmış.*

1. Birden önüme bir kedi çıktı.
2. Çok yağmur yağıyordu.
3. Frenler tutmadı.
4. Yol buz tutmuştu.
5. Lastik patladı.
6. Karşıdan gelen sürücü hatalı sollama yaptı.
7. Trafik lambası bozuktu.
8. Gözüme güneş geldi.

B. Doğadaki bazı şeylerin bizi nasıl olumsuz etkilediğini bulun. A ve B sütunlarındaki bilgileri eşleştirip örnekteki benzer cümleler yapın.

Find how certain things in nature have adverse effects on us. Match the information provided in columns A and B, look at the example and form similar sentences.

Örnek:

Tahta kurtları / bazı evler oturulmaz hale gelmiştir.
*Tahta kurtları **yüzünden** bazı evler oturulmaz hale gelmiştir.*

1. Polenler	a. bazı yollar arabalar için tehlikeli olabilir.
2. Dolunay	b. bazı insanların tansiyonu yükselir.
3. Denizaneleri	c. bazı insanların uykusu kaçır.
4. Sivrisinekler	d. birçok insan baharda alerji olur.
5. Yola çıkan geyikler	e. Ege'de bazen denize girmek tehlikeli oluyor.
6. Fazla tuz	f. insanlar sıtma olabilir.

- C. Nilüfer çok kötü bir hafta geçirmiş. Başından geçen talihsizliklerin yanısıra, bir de ailesine değişik nedenlerden dolayı çok kızmış. Ailesine niçin kızdığını bulun.

Nilüfer had a very bad week. Apart from all the unfortunate things that happened to her, she is also very angry at her family for several reasons. Find why she is angry at her family.

Örnek:

Ağabeyim bana odasını temizlettirdi.
Ağabeyim(in) **yüzünden** ders çalışacak vakit bulamadım.

abla / kardeş / anne / baba / dede

BÖLÜM 6: DİYE

ÖRNEK KONUŞMA

- Sedat : Eskiden ucuz ve iyi bir protein kaynağı **diye** zengin yoksul herkes balık yerdı. Ama sonra denizler kirlendi. Balıklar azaldı.
- Nevin : Haklısın, artık hamsi bile yok. Diğer balıklar da az bulunuyor **diye** ateş pahasına satılıyor. Bak şimdi canım balık yemek istedi. En iyisi gidip bir konserve ton balığı alayım.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Çok güneş geliyor **diye** perdeyi kapattım.
2. Ahmet hava sıcak **diye** yüzmeye gitti.
3. Dün ders çalışamadım **diye** çok üzüldüm.

ALIŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki cümleleri "**diye**" kullanarak birleştirin.
*Connect the following sentences using "**diye**."*

Örnek:

Hep bu dükkandan alışveriş ediyoruz. Çünkü burası ucuz.
Bu dükkandan alışveriş ediyoruz. Çünkü burası ucuz.

1. Küçük bir araba aldım. Çünkü az benzin tüketiyor.
2. Saime Hanım turşu kurdu. Çünkü çocukları turşuyu çok seviyorlar.

3. Hasan yüzünü cama dayamış pencereden bakıyor. Çünkü babası gelecek.
4. İkinci el araba alacağız. Çünkü yeni arabalar çok pahalı.
5. Bu ay birkaç konsere bilet aldım. Çünkü geceleri canımız sıkılıyor.
6. Otobüslerde para yerine Akbil kullanıyorum. Çünkü akbil daha ucuza geliyor.

B. Aşağıda Ayşe'nin hafta sonunda yaptıkları var. Cümleleri "**diye**" kullanarak birleştirin.

The following is a list of things that Ayşe did over the weekend. Connect the sentences using "diye."

Örnek:

Hava soğudu. Kışlık kazaklarını çıkardı.
Hava soğudu **diye** kışlık kazaklarını çıkardı.

1. Arkadaşının yaş günü vardı. Ona hediye aldı.
2. Akşam sinemada önünde şapkalı biri oturuyordu. Yerini değiştirdi.
3. Kilo verdiği için elbiseleri bol geliyor. Kendine yeni kıyafetler aldı.
4. Pazar günü arkadaşı gelecekti. Evi temizledi.
5. Gelecek ay bir konferansa katılacak. Araştırmalarının sonuçlarını özetledi.
6. Evde hiç yiyecek kalmamıştı. Alışverişe gitti.

C. Erdal Bey denizci. Aşağıda onun hakkında cümleler var. Bunları "**diye**" kullanarak birleştirin ve örnekteki gibi Erdal Bey'in bakış açısından yazın.

Erdal Bey is a sailor. The sentences below are about him. Connect the sentences using "diye."

Örnek:

Zamanının büyük bölümünü açık denizlerde geçiriyor. Bu yüzden yanına bol bol kitap aldı.
"Zamanımın büyük bölümünü açık denizlerde geçiriyorum **diye** yanıma bol bol kitap aldım."

1. Gittiği yerler soğuk oluyor. Karısı ona kazak örüyor.
2. Yılbaşını ailesinden ayrı geçirecek. Bu yüzden üzülüyor.
3. Erdal Bey ailesinden sürekli ayrı kalıyor. Bu yüzden onlara gemiden haftada iki kez telefon ediyor.

4. Çocukları onu çok özlüyorlar. Onlara her yerden kart atıyor.
5. Gelecek yıl emekli olacak. Bu yüzden çok seviniyor.
6. Bu sefer Çin'e gidiyor. Karısı ona ipek bir bluz ısmarladı.

- Ç. Aşağıdaki boşlukları "diye" kullanarak ve uygun fiiller bulmak için ikinci cümlelerdeki bilgilere bakıp doldurunuz.

Fill in the blanks using suitable verbs and "diye." Look at the second sentences to find which verbs you can use.

Örnek:

Bal alerji yapıyor diye yememeye başlamıştım. Ama bana balın alerji yapmadığını anladım.

1. Arabam _____ tamirci çağırdım. Ama bozulmamış, sadece benzini bitmiş.
2. Bu soğukta _____ korkuyordum. Ama kalın giyinince çok üşümedim.
3. Pastırma gece _____ yemedim. Ama meğerse fazla dokunmazmış.
4. Beni _____ bütün gün bekledim. Ama aramadın.
5. Rüzgar _____ diye camları kapatmıştım. Ama artık rüzgar esmiyor.
6. _____ partiye gitmek istemedim. Ama oraya gidince hiç sıkılmadım.

- D. Ali Bey ve oğulları çiftçilik yapıyorlar. Neler yaptıklarını bulmak için önce iki sütündeki cümleleri eşleştirin, sonra da "diye" kullanarak cümleler kurun.

Ali Bey and his sons are farmers. To find out what they are doing, first match the information provided in the two columns, then form sentences using "diye."

Örnek:

Böcekler ürünlere zarar veriyor. İlaç sıkıldılar.
Böcekler ürünlere zarar veriyor **diye** ilaç sıkıldılar.

A.

1. Böcek ürüne zarar veriyor.
2. Domatesler olgunlaştı.
3. Soğukta sebze ve meyve çok zarar görüyor.
4. Dutlar çok çabuk bozuluyor.
5. Manav Ömer Bey elmalara diğer manavlardan daha çok para verdi.
6. Traktör işleri kolaylaştırıyor.

B.

- a. domatesleri toplamaya başladılar
- b. traktör almayı düşünüyorlar
- c. elmaları ona sattılar
- ç. böceklere karşı ilaç sıktılar
- d. sera kurmaya karar verdiler
- e. dut ağaçlarını kestiler

BÖLÜM 7: -(y)ErEk**ÖRNEK KONUŞMA**

Doktor : Ahmet Bey maalesef kolesterolünüz normalin üstünde çıktı. Bunu mutlaka düşürmeniz lazım.

Ahmet : Peki neler yapmam lazım?

Doktor : Düzenli cimmastik yap**arak** kolesterolü bir miktar düşürmek mümkün. Ama asıl önemlisi yediklerinize dikkat ed**erek** vücudunuza giren zararlı yağ miktarını azaltmak. Şimdi size bir kitapçık vereceğim, orada neler yapabileceğiniz yazılı.

Ahmet : Teşekkür ederim.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Beni bugün araba ile eve bırak**arak** ne kadar mutlu ettiğini bilemezsin.
2. Buraya gel**erek** bizi memnun ettiniz.
3. Kış başında saatleri bir saat ileriye al**arak** güneş ışığından daha fazla yararlanmamızı sağlıyorlar.
4. Kavga ed**erek** hiçbir sorununuzu çözemezsiniz.

ALİŞTIRMALAR

- A. Hatice Hanımın yedi çocuğu var. Dün anneler günüydü. Hepsi anneleri için bir şeyler yaptılar. Şimdi Hatice Hanım komşusuna neler yaptıklarını anlatıyor. Örneğe bakıp neler dediğini bulun.

Hatice Hanım has seven children. Yesterday was Mothers' Day. Each of the children prepared something for their mother. Now Hatice Hanım is describing to her neighbor what her children did for her. Look at the example and find what she is saying.

Örnek:

Yerleri süpürdüler (memnun etmek)

*Yerleri süpürerek **beni çok memnun ettiler.***

1. Odalarını topladılar (memnun etmek)
2. Camları sildiler (yardım etmek)
3. Annelerine yatakta kahvaltı hazırladılar (sürpriz yapmak)
4. Akşam yemeğini yaptılar (sevindirmek)
5. Küçük kardeşleri ile ilgilendiler (dinlenmesini sağlamak)
6. Bütün gün hiç kavga etmediler (şaşırtmak)

- B. Aşağıda Osmanlı İmparatorluğu'nun çeşitli devrelerinde yaşamış ünlü kişilerle ilgili bilgiler bulacaksınız. Bu bilgileri örnekteki gibi birleştirerek aktarın.

The following is information about famous people who lived in various times under the Ottoman Empire. Look at the example and report this information by connecting the sentences accordingly.

Örnek:

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u aldı.

Bizans İmparatorluğu'nun sona ermesine neden oldu.

*Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u **alarak** Bizans İmparatorluğu'nun sona ermesine neden oldu.*

1. Evliya Çelebi, Seyahatname'yi yazdı.
17. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nu daha iyi tanımamızı sağladı.
2. Piri Reis dünya haritası çizdi.
Zamanın denizcilerine büyük kolaylık sağladı.
3. Lokman Hekim şifalı bitkiler kullandı.
Hastaları iyileştirdi.

4. IV. Murat tütün ve kahve kullanımını yasakladı.
Topluma bir düzen getirebileceğini düşünüyordu.
5. II. Mahmut çeşitli askeri ve sivil kurumlarda reformlar yaptı.
Osmanlı İmparatorluğunu yenileyip güçlendirmeye çalıştı.
6. Yunus Emre Anadolu'da şiir yazıp dolaştı.
Tasavvuf Edebiyatı'nı yaydı.

C. Kendi ülkenizdeki ünlü insanlar ile ilgili benzer cümleler yapın.

Form similar sentences about famous people in your country.

BÖLÜM 8: Karışık alıştırmalar / Mixed exercises

A. Aşağıdaki icatların iyi ve kötü yönlerini "sayesinde" (iyi) ve "yüzünden" (kötü) kullanarak belirtin.

Describe the positive and the negative aspects of the discoveries listed below using "sayesinde" (positive) or "yüzünden" (negative.)

Örnek:

*TV sayesinde dünyanın her yerinde olan olayları anında görebiliyoruz.
TV yüzünden eve kapanıyoruz. Yeterince temiz hava alamıyoruz.*

1. TV	5. tarım ilaçları
2. petrol tankerleri	6. uçaklar
3. şehirlerarası karayolları	7. elektronik hesap makinaları
4. temizlik maddeleri	8. sandviçler

B. Bir araba kazasının ardından.

Following a car accident.

Ali dün araba kullanırken yolda mini etekli bir kızın yürüdüğünü gördü. Hemen camı açtı ve kıza ıslık çalmaya başladı. O sırada aniden önüne küçük kırmızı bir araba çıktı. Arabayı

görmedi ve çarptı. Neyse ki yavaş gidiyordu, fazla hasar olmadı. Ali çok sinirlenmişti. Hemen arabasından atladı ve bağıra çağıra öteki arabaya doğru yürümeye başladı. Bunun üzerine o ana kadar arabasında sakın sakın oturmakta olan öteki şoför arabasının kapısını açtı ve yavaşça dışarı çıktı. Ali onu görünce durdu. Şoför 1.95 m. boyunda, 130 kg. ağırlığında oldukça yapılı bir adamdı. Ali hatasını anlayıp özür dilemeye çalıştıysa da adamın burnuna bir yumruk indirmesini önleyemedi. On beş dakika sonra hem Ali hem öteki şoför hem de sokaktaki mini etekli kız komiserine neler olduğunu anlatıyorlardı, tabii ki her üçü de olayı kendi açısından aktarıyordu.

Size komiserin aşağıdaki sorularına Ali, öteki şoför ve olayın hepsini gören mini etekli kız nasıl cevaplar verdiler? Yanıtlarınızda, bu modülde öğrenmiş olduğunuz sebep ve sonuç bildiren kalıpları kullanınız.

1. Niçin çarpıştınız?
2. Niçin arabadan indiniz?
3. Arabadan indikten sonra ne oldu?

Örnek:

Komiser : Niçin çarpıştınız?

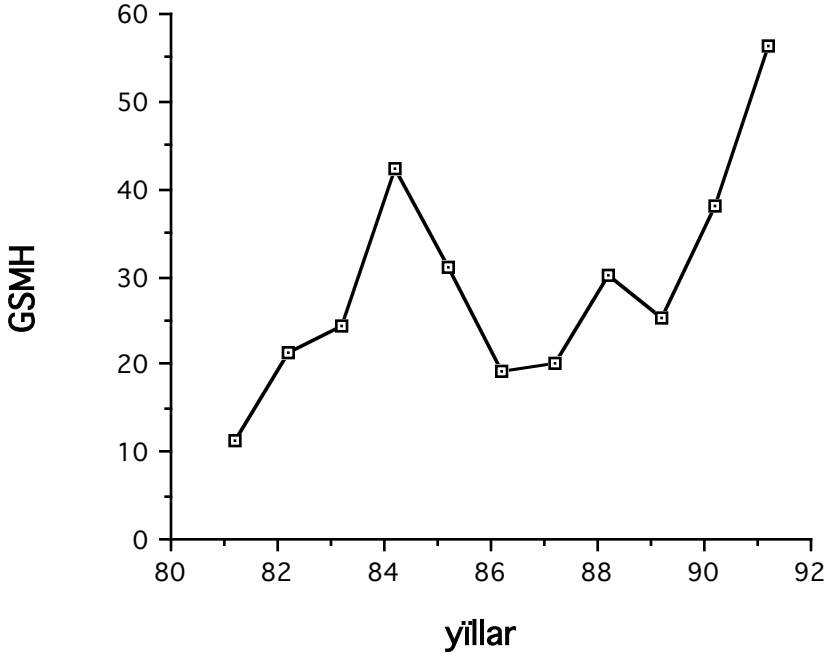
Ali : Ben yolda giderken aniden önüme bir araba çıktı. **O yüzden** çarpıştık.
Aniden önüme çıkan arabanın **yüzünden** çarpıştık.
Önüme aniden bir araba **çıktığı için** çarpıştık...

- C. Aşağıda gelişmekte olan bir ülkenin Gayri Safi Milli Hasılasının son yirmi yıl içindeki değişiklikleri bir grafikte size verilmektedir. Onun altında ise yıllara göre bu ekonomik durumu etkilemiş olan bazı olaylar yazılıdır. Grafiği, maddeler halinde verilen bilgileri ve bu modülde öğrenmiş olduğunuz kalıpları kullanarak bu ülkenin son yirmi yıllık ekonomik durumunu açıklayın.

The changing Gross National Product (GNP) values of a developing country over the last twenty-year-period is provided in the graph below. Several events that have affected this economic trend are listed below the graph. Describe the economic situation of this country over the last two decades using the graph, the information provided and the structures you learned.

Örnek:

1981'de petrol buldukları için Gayri Safi Milli Hasıllarında büyük bir artış oldu.

- 1981:** Ülkenin batısında petrol buldular.
- 1982:** Petrol kuyularının bir kısmına teröristlerce sabotaj yapıldı.
- 1983:** Yağışlar çok düzenli oldu ve çok iyi tarım ürünü aldılar.
- 1984:** Petrol kuyularını komşu bir ülkenin sabote ettiğini öğrendiler ve savaş çıktı.
- 1985:** İki ülkenin de güçleri birbirine çok yakındı. Savaş devam etti.
- 1986:** Birleşmiş Milletler araya girdi. Savaş sona erdi.
- 1987:** Dünya Bankası'ndan kredi alıp yeni endüstri kollarına yatırım yaptılar.
- 1988:** Kuraklık oldu. Tarım üretimi çok düştü.
- 1989:** Yeni petrol kuyuları işletmeye açıldı.
- 1990:** Ülkenin doğusunda elmas kaynakları bulundu.

Ç. KÜÇÜK OKUMA

1. Hiç başınız ağrır mı? Aşağıdaki kısa yazıyı okuyun ve baş ağrılarına nelerin sebep olabileceğini bulun.

Do you have headaches? Read the short text below and find some of the causes of headaches.

2. Aklınıza baş ağrısı için başka sebepler geliyor mu? Bu yazıya birkaç tane de siz ekleyin.

Can you think of any other cause of headaches? Add a couple of causes to the text yourself.

3. Bu sebeplerden sizin için en uygunu hangisi? Biri, ya da bir kaçını seçin ve örnekteki gibi cümleler yapın.

Which one of these explain your headaches? Choose one or more of these causes and form sentences similar to the example.

Örnek:

*Bazen normal süreden uzun uyuduğum için başım ağrır.
Bazen normal süreden uzun uyurum. **Bu yüzden** başım ağrır.*

AKLINIZDA BULUNSUN

Baş ağrısının yedi yeni nedeni

Son zamanlarda baş ağrısının bilinen Nedenlerine yenilerinin eklendiğini hatırlatalım. . . .
Evet! Uzmanlar, baş ağrısı için yedi neden daha saptadılar.

Başınızın neden ağrıdığını merak ederken şu olasılıkları da dikkate almanız gerekecek:

1. Aşırı dozda ilaç kullanmak. (Özellikle de aspirin ve benzeri ilaçlar) . . .
2. Açlık. Kilo vermek uğruna öğün atlatmak kan şekerini düşürür ve baş ağrısı yapar . . .
3. Normal süreden fazla ya da az uyumak . . .
4. Başınızı yastığın altına koyarak uyumak. . .
5. Hava değişikliği . . .
6. Stres içinde araba kullanmak . . .
7. Kafeinli içecekleri kullanmaktan vazgeçmek . . .